

Sygn. akt II Ca 140/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSA w SO Stanisław Łęgosz
Protokolant	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu w dniu 10 marca 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie w postępowaniu uproszczonym

sprawy z powództwa M. P. (1)

przeciwko A. P.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 28 października 2015 roku, sygn. akt I Cupr 303/15

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie pierwszym sentencji w ten sposób, że zasądzoną od pozwanej A. P. na rzecz powoda M. P. (1) kwotę 5.763,62 zł obniża do kwoty 1.601,53 (jeden tysiąc sześćset jeden złotych 53/100) złotych oraz w punkcie drugim w ten sposób, że zasądza od powoda M. P. (1) na rzecz pozwanej A. P. kwotę 465 (czteryście sześćdziesiąt pięć) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu a w pozostałym zakresie powództwo i apelację oddala,

2. zasądza od powoda M. P. (1) na rzecz pozwanej A. P. kwotę 444 (czteryście czterdzieści cztery) zł tytułem zwrotu kosztów procesu za instancje odwoławczą.

SSA w SO Stanisław Łęgosz

Na oryginale właściwy podpis

Sygn. akt II Ca 140/16

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 28 października 2015 roku w sprawie I Cupr 303/15 Sąd Rejonowy w Bełchatowie zasądził od pozwanej A. P. rzecz powoda M. P. (1) kwotę 5.763,62 z ustawowymi odsetkami od dnia 11 lutego 2015 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 1.467 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Zasądzona należność to zapłacona przez powoda kwota określona w wyroku wydanym przeciwko powodowi w sprawie ICupr 219/12 z powództwa wytoczonego przez Zakład (...) spółka z o.o. (4648,37zł), poniesione koszty postępowania

egzekucyjnego (326,22zł), skapitalizowane odsetki ustawowe od powyższych kwot za okres od ich zapłaty przez powoda do dnia 11 lutego 2015 roku (789,03zł). W sprawie ICup219/12 Zakład (...) domagał się należności za odbiór nieczystości stałych i ciekłych i oraz dostawę energii cieplnej do mieszkania będącego przedmiotem umowy najmu zawartej 23 lipca 2002 r. Należność zasądzona wyrokiem w sprawie ICupr 219/12 obejmowała opłaty za okres od 2009r.

Powód M. P. (2) i pozwana A. P. pozostawali w związku małżeńskim od 16 stycznia 2002r. Wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 15 stycznia 2010r. związek ten został rozwiązany przez rozwód. Poczynając do dnia 20 października 2008 roku powód M. P. (1) był najemcą lokalu mieszkalnego położonego w K. przy ul (...). W myśl § 5 umowy najmu obciążał go obowiązek uiszczania czynszu oraz opłat za media.

W październiku 2008 r. powód wyprowadził się z lokalu mieszkalnego. W lokalu pozostała pozwana z dziećmi. W ocenie sądu wówczas strony zawarły ustną umowę, w której pozwana przejęła na siebie obowiązek regulowania wszelkich należności związanych z najmem lokalu. O zawarciu tej umowy świadczy jej stanowisko, jakie wyraziła w piśmie 16 grudnia 2009r kierowanym do Zakładu (...) w K., w którym wystąpiła o rozłożenie zaległej należności za energię ciepłą tłumacząc się trudną sytuacją rodzinną, w tym utrzymaniem domu i samotnym wychowywaniem 2 dzieci. Na podstawie tej ustnej umowy zawartej z powodem wszelkie obowiązki wynikające z najmu przejęła pozwana. Powód oddał przedmiotowy lokal swojej żonie, którą w warunkach przedmiotowej sprawy należy traktować w kategorii wyłącznego najemu, na którego barkach spoczywała odpowiedzialność za czynsz i media, mimo iż de facto strony nie uregulowały swojej sytuacji prawnej. Takie faktyczne przekazanie przedmiotowego lokalu pozwanej nie wymagało zgody gminy, jako wynajmującego. Do podnajmu stosuje się przepisu art. 680 kc. z modyfikacjami z wynikającym z art. 688² k.c, który w zdaniu 2 wymaga zgody wynajmującego. Podnajem lub bezpłatne używanie stanowiącego przedmiot najmu lokalu są poddane stosowanej odpowiednio na mocy art. 680 k.c. regulacji art. 668 § 1-2 k.c, z modyfikacjami wskazanymi w art. 688² k.c. Przepis art. 668 k.c. przewiduje możliwość oddania przez najemcę rzeczy najętej w całości lub w części osobie trzeciej do bezpłatnego używania lub w podnajem, jeżeli umowa mu tego nie zabrania, o tyle przepis art. 688² k.c. generalnie uzależnia dopuszczalność wskazanego podnajmu (albo oddania do bezpłatnego używania) najętego lokalu od zgody wynajmującego. Jednakże zgodna wynajmującego nie jest wymagana o ile dotyczy osoby wobec której ciąży obowiązek alimentacyjny. W związku z tym, że jednym ze sposobów wykonania obowiązków alimentacyjnych ciążyących na najemcy może być dostarczenie mieszkania uprawnionemu, jako realizacja utrzymania „w naturze”, ustawodawca przyjmuje, że podnajęcie lub oddanie w bezpłatne używanie lokalu osobie, względem której najemca jest obciążony obowiązkiem alimentacyjnym, nie wymaga zgody wynajmującego (art. 688² k.c).

Obowiązek alimentacyjny obciąża krewnych w linii prostej oraz rodzeństwo (art. 128 k.r.o.). Poza tym może on dotyczyć małżonków, co ma szczególne znaczenie zwłaszcza po rozwiązaniu małżeństwa, jeżeli nie zaistnieje sytuacja wskazana w art. 680¹ k.c..

Pozwana nie wykazała żadnych okoliczności, które wskazywałyby na to, iż w spornym okresie czasu uiszczala na rzecz Zakładu (...) w B. kwoty na poczet mediów, dlatego też kwota dochodzona pozwem, którą stanowi należność objętą wyrokiem wydanym w sprawie I C upr 219/12 wraz z odsetkami, kosztami i kosztami egzekucyjnym prowadzonej w sprawie AKm 120/12, jest uzasadniona.

Od powyższego wyroku apelację złożyła pozwana. Zaskarżyła go w całości zarzucając :

1.sprzecznosc istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału

dowodowego, w zakresie ustaleń dotyczących oddania przez powoda przedmiotowego lokalu, który to błąd miał istotny wpływ na treść zapadłego orzeczenia, a to poprzez uznanie pozwanej za zobowiązaną do zapłaty czynszu za lokal;

2.naruszenie przepisów postępowania, tj.:

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania, w jakim zakresie dowód z przesłuchania stron - powoda i pozwanej - Sąd uznał za wiarygodny, a w jakim nie;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny dowodów, polegającej na jednostronnym daniu wiary wyłącznie twierdzeniom powoda w zakresie istnienia roszczenia wobec pozwanej i istnienia umowy ustnej, z której miałyby wynikać, iż to pozwana zobowiązała się do opłacania rachunków za przedmiotowy lokal.

Występując z tymi zarzutami wносиła o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa w całości, względnie o uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Bełchatowie I Wydział Cywilny oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja jest częściowo uzasadniona. Podstawą zasądzenia na rzecz powoda całej dochodzonej przez niego należności było ustalenie sadu pierwszej instancji, że w 2008 roku między stronami doszło do zawarcia ustnej umowy, w której w zamian za umożliwienie przez powoda pozostania w mieszkaniu, pozwana przejęła na siebie wszystkie finansowe zobowiązania wynikające z umowy najmu, tym samym zwalniając powoda od obowiązku ich uiszczenia. W toku procesu pozwana zaprzeczyła zawarcia takiej umowy.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska sadu pierwszej instancji, że w sprawie zostało wykazane zawarcie powyższej ustnej umowy. Takiego ustalenia, jak trafnie zauważa apelacja, nie do się wyprowadzić z treści powołanego przez sąd pierwszej instancji pisma pozwanej do Zakładu (...) z dnia 16 grudnia 2009 roku o rozłożenie na raty należności za energię cieplną .

W sprawie bezspornym jest, że umowa najmu z dnia 23 lipca 2002 roku pomiędzy Gminą K. a powodem M. P. (1) została w czasie trwania związku małżeńskiego stron. Stosownie do treści art. 680¹ § 1 k.c., małżonkowie są najemcami lokalu bez względu na istniejące między nimi stosunki majątkowe, jeżeli nawiązanie stosunku najmu lokalu mającego służyć zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych założonej przez nich rodziny nastąpiło w czasie trwania małżeństwa. Jeżeli między małżonkami istnieje rozdzielnosc majątkowa albo rozdzielnosc majątkowa z wyrównaniem dorobków do wspólności najmu stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności ustawowej.

Oboje małżonkowie są współnajemcami lokalu mieszkalnego, jeżeli nawiązanie najmu nastąpiło w trakcie trwania małżeństwa, a lokal ten służyć ma zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych założonej rodziny. Zatem art. 680¹ kc powoduje nawiązanie ex lege stosunku najmu z udziałem małżonka, który nie uczestniczył w zawieraniu umowy najmu lokalu mieszkalnego przeznaczonego na zaspokajanie potrzeb rodziny. Prawo najmu wchodzi do majątku wspólnego a wspólność tego prawa ma charakter przymusowy i łączny. Powyższe oznacza także, że małżonkowie są dłużnikami z tytułu zapłaty czynszu i to nawet jeśli wspólnie nie zamieszkują w lokalu.

Te okoliczności uszły uwadze sadu pierwszej instancji, a mają one podstawowe znaczenie dla oceny prawidłowości kwestionowanego w apelacji ustalenia sadu pierwszej instancji. Pozwana w momencie wyprowadzenia się męża z lokalu dysponowała wystarczającym tytułem prawnym do dalszego jego zajmowania. Stąd też nie zachodziła po jej stronie konieczność uzyskania od męża zgody na pozostanie w mieszkaniu, czy też zawierania z nim odrębnych umów. Skoro na pozwanej, jak wspomniano wyżej, również ciążył obowiązek ponoszenia opłat związanych z najmem mieszkania, to pismo pozwanej z dnia 16 grudnia 2009 roku w sprawie rozłożenia należności za energię cieplną, nie może być wystarczającym dowodem na poparcie twierdzeń powoda o zawarciu z pozwaną ustnej umowy, której istnienie przyjął sąd pierwszej instancji.

Dlatego też nie sposób odmówić trafności zarzutom apelacji zmierzającym do zakwestionowania ustalenia sadu pierwszej instancji o zawarciu między stronami ustnej umowy.

Należności, które zostały zapłacone przez powoda na rzecz Zakładu (...) w oparciu o prawomocny wyrok sądu wydany w sprawie I C upr 219/12 za okres do dnia uprawomocnienia się wyroku rozwodowego (6 lutego 2010 roku) były niewątpliwie związane z zaspokojeniem potrzeby rodziny. Dlatego też powód, mając na uwadze treść przepisu art. 45 § 1 zd. 3 kro, nie może żądać ich zwrotu od pozwanej.

Inna natomiast sytuacja występuje co do zapłaconych należności za okres po dacie 6 lutego 2010r. Wspólność najmu, w formule przedstawionej powyżej, ustaje w przypadku rozwiązania małżeństwa przez rozwód. Wobec ustania wspólności (łącznej) najmu w tej sytuacji dochodzi do jej przekształcenia we wspólność, do której stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych (art. 46 kro w zw. z art. 1035 kc.

Skoro powód po tej dacie poniósł opłaty związane z mieszkaniem w kwocie 3107,04zł (wyszczególnione w rachunkach k-14,18,21,22,26,27,28 akt ICupr219/12) to z mocy art. 207 in fine kc może domagać się od pozwanej udziału w pokryciu tych kosztów w zakresie 1/2, to jest kwoty 1553,52zł. Może także domagać się od niej skapitalizowanych odsetek od tej kwoty, ale tylko za okres od 28 października 2014 roku (następnego dnia po doręczeniu wezwania do zapłaty 23 października 2014 roku) do 10 lutego 2015 roku(48.01zł) . Łącznie zatem może żądać od pozwanej 1601.53 zł i do takiej wysokości Sąd Okręgowy w uwzględnieniu apelacji, na podstawie art. 386§1 kpc, obniżył zasądzoną przez sąd pierwszej instancji kwotę 5763,62zł, oddalając powództwo w pozostałej części.

Na koniec należy odnieść się do kwestii podniesionej w pisemnym głosie pełnomocnika powoda do protokołu z rozprawy złożonym w dniu 23 marca 2016 roku . Należy przyznać rację, że apelacja w postępowaniu uproszczonym nie ma charakteru apelacji pełnej, lecz ograniczonej . W postępowaniu uroszczony nie jest jednak wyłączone uwzględnienie z urzędu przez sąd drugiej instancji naruszenia prawa materialnego. Zaskarżony wyrok podlega wtedy uchyleniu z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, ale tylko wówczas, gdy zgromadzone w sprawie dowody nie dają wystarczających podstaw do zmiany wyroku (art505§¹²kpc.) W przedmiotowej sprawie zebrany materiał dowodowy był wystarczający do wydania przez Sąd Okręgowy orzeczenia reformatoryjnego.

Wobec obniżenia zasądzonej należności do kwoty 1601, 63 zł pozwaną należy traktować jako wygrywającą proces w 72%, co skutkuje koniecznością zmiany również punktu 2 zaskarżonego wyroku i zasądzenia od powoda na rzecz pozwanej 465 zł kosztów procesu za pierwszą instancję, przy przyjęciu zasady stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu (art. 100 kpc). Według tej samej zasady rozstrzygnięto również o kosztach procesu za drugą instancję.